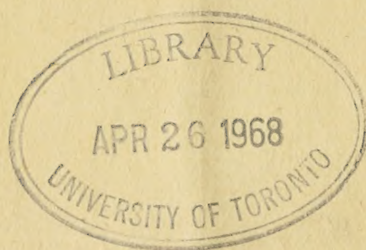

Hikmet, Nazim
835 [i.e. Sekizyüzotuzbeş] satır

835 SATIR

Nazım Hikmet

LIBRARY
APR 26 1968
UNIVERSITY OF TORONTO

Güneşi içenlerin Türküsü

Bu bir türkü:-
toprak çanaklarda
güneşi içenlerin türküsü!
Bu bir örgü:-
alev bir saç örgüsü!
kıvranıyor;
kanlı kızıl bir meş'ale gibi yanıyor
esmer alınlarında
bakır ayakları çıplak kahramanların!
Ben de gördüm o kahramanları,
ben de sardım o örgüyü,
ben de onlarla
güneşe giden

köprüden

geçtim!

Ben de içtim toprak çanaklarda güneşi.

Ben de söyledim o türküyü!

Yüreğimiz topraktan aldı hızını;
altın yeleli aslanların ağzını
yırtarak
gerindik!

Sıçradık;
şimşekli rüzgâra bindik!.
Kayalardan
kayalarla kopan kartallar
çirpıyor ışıkta yaldızlanan kanatlarını.
Alev bilekli suvariler kamçılıyor
şaha kalkan atlarını!

Akın var
güneşe akın!
Güneşi zaptedeceğiz
güneşin zaptı yakın!

Düşmesin bizimle yola:
evinde ağlayanların
göz yaşlarını
boynunda ağır bir

zincir

gibi taşıyanlar!

Bıraksın peşimizi

kendi yüreğinin kabuğunda yaşayanlar!

İşte :

şu güneşten

düşen

ateşte

milyonlarla kırmızı yürek yanıyor!

Sen de çıkar

göysünün kafesinden yüreğini;

şu güneşten

düşen

ateşe fırlat;

yüreğini yüreklerimizin yanına at!

Akın var

güneşe akın!

Güneşi zaaptedeceğiz

güneşin zaptı yakın!

Biz topraktan, ateşten, sudan, demirden doğduk!

Güneşi emziriyor çocuklarımıza karımız,

toprak kokuyor bakır sakallarımız!

Neş'emiz sıcak!

kan kadar sıcak,
delikanlıların rüyalarında yanan
o "an„
kadar sıcak!
Merdivenlerimizin çengelini yıldızlara asarak,
ölülerimizin başlarına basarak
yükseliyoruz
güneşe doğru!
Ölenler
döğüşerek öldüler;
güneşe gömüldüler.
Vaktimiz yok onların matemini tutmaya!

Akın var
güneşe akın!
Güneşi zaaaptedeceğiz
güneşin zaptı yakın!

Üzümleri kan damlalı kırmızı bağlar tütüyor
Kalın tuğla bacalar
kıvranarak
ötüyor!
Haykırdı en önde giden
emreden!
Bu ses!
Bu sesin kuvveti,

bu kuvvet,

yaralı aç kurtların gözlerine perde

vuran,

onları oldukları yerde

durduran

kuvvet!

Emret ki ölelim

emret!

Güneşi içiyoruz sesinde!

Coşuyoruz
coşuyor!...

Yangınlı ufukların dumanlı perdesinde

mızrakları gökü yırtan atlılar koşuyor!

Akın var

güneşe akın!

Güneşi zaaaaptedeceğiz

güneşin zaptı yakın!

Toprak bakır

gök bakır.

Haykır güneşi içenlerin türküsünü,

Hay-kır

Haykıralım!

1924

SALKIM SÖĞÜT

Akıyordu su
gösterip aynasında söğüt ağaçlarını.
Salkım söğütler yıkıyordu suda saçlarını!
Yanan yalın kılıçları çarparak söğütlere
koşuyordu kızıl atlılar güneşin battığı yere!
Birden
bire kuş gibi
            vurulmuş gibi
                        kanadından
Yaralı bir atlı yuvarlandı atından!
Bağırmadı,
gidenleri geri çağırmadı,
baktı yalnız dolu gözlerle
            uzaklaşan atlıların parıldayan nallarına!

Ah ne yazık!
        Ne yazık ki ona
dört nal giden atların köpüklü boynuna bir daha yatmayacak,
beyaz orduların ardında kılıç oynatmayacak!

Nal sesleri sönüyor perde perde,
Atlılar kayboluyor güneşin battığı yerde!

Atlılar atlılar kızıl atlılar,
atları rüzgâr kanatlılar!

Atları rüzgâr kanat...

Atları rüzgâr

Atları...

At...

Rüzgâr kanatlı atlılar gibi geçti hayat!

Akar suyun sesi dindi.
Gölgeler gölgelendi
                    renkler silindi.
Siyah örtüler indi
                    mavi gözlerine,
sarktı salkım söğütler
                         sarı saçlarının
                                        üzerine!

Ağlama salkım söğüt
                         ağlama,
Kara suyun aynasında el bağlama!
                                        el bağlama!
                                                  ağlama!

1928

ORKESTRA

Bana bak!
Hey!
Avanak!
Elinden o zırıltıyı bıraksana!
Sana,
üç telinde üç sıska bülbül öten
üç telli saz
yaramaz!

Bana bak!
hey!
Avanak!
Üç telinde üç sıska bülbül öten
üç telli saz
dağlarla dalgalarla kütleleri
ileri
atlatamaz!

Üç telli saz
yatağını değiştirmek isteyen
nehirlerden:-
köylerden şehirlerden
aldığı hızla,

milyonlarla ağzı
birtek

ağızla
güldüremez!
Ağlatamaz!

hey!
hey!
üç telli sazın
üç telinde öten üç sıska bülbül öldü acından.
Onu attım
köşeye!
hey!
hey!
üç telli sazın
ağacından
deli tiryakilere
içi afyon lüleli
bir çubuk
yaptılar!
Hey!
Hey!
Dağlarla dalgalarla, dağ gibi dalgalarla, dalga gibi
dağ-lar-la
başladı orkestram!
Hey!
Hey!
Âğır sesli çekiçler
sağır
örslerin kulağına
Hay-kır-dı!.
Sapanlar güleşiyor tarlalarla,
tarlalarla!
Coştu çalgıcı başı,
esiyor orkestram
dağlarla dalgalarla, dağ gibi dalgalarla, dalga gibi
dağ-lar-la

1921

PİYER LOTİ

"Esrar!
Tevekkül!
Kısmet!
Kafes, han, kervan
şadırvan!
Gümüş tepsilerde rakseden sultan!
Mihrace, padişah,
binbir yaşında bir şah,
Minarelerden sallanıyor sedef nalınlar,
burunları kınalı kadınlar
ayaklarıyla gergef dokuyor.
Rüzgârlarda yeşil sakallı imamlar ezan okuyor!"

İşte frenk şairinin gördüğü şark!
İşte
dakikada 1.000.000 basılan
kitapların
şarkı!
Lâkin
ne dün
ne bugün
ne yarın

böyle bir şark
yoktu,
olmayacak!
Şark
üstünde çıplak
esirlerin
aç geberdiği toprak!
Şarklıdan başka herkesin
orta malı olan memleket!
Açlığın kıtlıktan öldüğü diyar!
Ağzına kadar
buğdayla dolu ambar!
Avrupanın ambarı!

Asya!
Amerikan dretnotlarının tel direklerine
senin Çinlilerin
uzun saçlarından
sarı mumlar gibi asıyorlar kendilerini!
Himalayanın
en yüksek
en dik
en karlı tepesinde
Britanya zabitleri cazbant çaldırıyorlar,
kara tırnaklı ayaklarını daldırıyorlar,
Paryaların
beyaz dişli ölülerini attığı Ganja!
Anadolu baştan başa
Armistrongun
talim meydanı oldu!
Asyanın bağrı doldu!
Şark
yutmayacak
artık!
Bıktık be bıktık!
İçinizden biri
can verebilse bile

açlıktan ölen öküzümüze,
burjuvaysa eğer
gözükmesin gözümüze!
Hattâ sen
sen *Piyer Loti!*
Sarı muşamba derilerimizden
birbirimize
geçen
tifüsün biti
senden daha yakındır bize
Fransız zabiti!
Fransız zabiti sen,
o üzüm gözlü Azadeyi
bir oruspudan
daha çabuk unuttun!
Kâlbimize diktiğin
Azadenin taşını
bir tahta hedef gibi topa tuttun!
Bilmeyenler
bilsin:
sen bir şarlatandan başka bir şey değilsin!
Şarlatan!
Çürük Fransız kumaşlarını
yüzde beş yüz ihtikârla şarka satan:
Piyer Loti!
Ne domuz bir burjuvaymışsın meğer!
Maddeden ayrı ruha inansaydım eğer,
Şarkın kurtulduğu gün
senin ruhunu
köprü başında çarmıha gerer
karşısında cıgara içerdim!
Ben elimi size verdim,
size verdik biz elimizi
kucaklayın bizi
Avrupanın sankülotları!
Sürelim yan yana bindiğimiz al atları!
Menzil yakın
bakın
kurtuluş günü artık sayılı.
Önümüzde şarkın kurtuluş yılı
bize kanlı mendilini sallıyor.
Al atlarımız emperyalizmin göbeğini nallıyor.
1925

MAKİNALAŞMAK

trrrrum,
        trrrrum,
                trrrrum!
trak tiki tak!
Makinalaşmak
                istiyorum!

Beynimden etimden iskeletimden
geliyor bu!
Her dinamoyu
altıma almak için
çıldırıyorum!
Tükrüklü dilim bakır telleri yalıyor,
damarlarımda kovalıyor
oto-direzinler lokomotifleri!

trrrrum,
        trrrrum,
                trrrrum!

trak tiki tak
Makinalaşmak
istiyorum!

Mutlak buna bir çare bulacağım
ve ben ancak bahtiyar olacağım
karnıma bir turbin oturtup
kuyruğuma çift uskuru taktığım gün!

trrrrum!
trrrrum!
trrrrum!
trak tiki tak
Makinalaşmak
istiyorum!

1923

AÇLARIN GÖZ BEBEKLERI

Değil birkaç
değil beş on
otuz milyon
aç
bizim!

Onlar
bizim!
Biz
onların!
Dalgalar
denizin!
Deniz
dalgaların!

Değil birkaç
değil beş on
30,000,000
30,000,000!

2

Açlar dizilmiş açlar!
Ne erkek, ne kadın, ne oğlan, ne kız
sıska cılız
eğri büğrü dallarıyla
eğri büğrü ağaçlar!
Ne erkek, ne kadın, ne oğlan, ne kız
açlar dizilmiş açlar!
Bunlar.!
yürüyen parçaları
o kurak
toprakların!
Kimi
kemik
dizlerine vurarak
yuvarlak
bir karın
taşıyor!
Kimi
deri... deri!
Yalnız
yaşıyor
gözleri!
Uzaktan
simsiyah sivriliği
nokta nokta uzayıp damara batan
kocaman başlı bir nalın çivisi gibi
deli göz bebekleri,
göz bebekleri!
Hele bunlar
Hele bunlarda öyle bir ağrı var ki,
bunlar
öyle bakarlar ki!....
Ağrımız büyük!
büyük!
büyük!
Fakat
artık imanımıza inemez tokat!

Demirleşti bağrımız,
çünki ağrımız
30,000,000
deli göz bebekleri!
göz bebekleri!

Ey
beni
ağzı açık
dinleyen adam!
Belki arkamdan bana
bu kalbini
haykırana
“kaçık„
diyen, adam!
Sende eğer
ötekiler
gibi kazsan,
bir mânâ
koyamazsan
sözlerime
bak bari gözlerime;
Bunlar:
Deli göz bebekleri
ğözbebekleri!

1922

GÖVDEMDEKİ KURT

Sen
benim
minare boyunda çam gövdeme,
yumuşak
beyaz
bir kurt gibi girdin,
kemirdin!
Ben
barsaklarında solucan Makdonaldı besleyen
İngiliz amelesi gibi taşıyorum
seni içimde!

Biliyorum
kabahat kimde!

Ey ruhu lortlar kamarası kadın!
Ey uzun entarili tüysüz Puankare!
Karşımda:
demirleri kıp kızıl
bir şömendüfer ocağı gibi yanmak
senin en basit hünerin;
Yene en basit hünerin senin
buzun üstünde bir paten gibi kıvranmak!
Souk!
Sıcak!
Kaltak!

dur!
Yumuşak
beyaz
kıvrılışlarınla
beynime giriyorsun
kemiriyorsun!
Oraya giremezsin!
Onu kemiremezsin!

Yumuşak
beyaz
kıvrılışlarıyla
beynime giren kurdu
çürük bir diş çeker gibi söktüm!
Epeyce ter döktüm!
Bu sonuncuydu
bir daha olmayacak!

1924

BAHRİ HAZER

Ufuklardan ufuklara
ordu ordu köpüklü mor dalgalar koşuyordu;
Hazer rüzgârların dilini konuşuyor balam,
konuşup coşuyordu!
Kim demiş "çört vazmi!„
Hazer ölü bir göle benzer!
Uçsuz bucaksız başı boş tuzlu bir sudur Hazer!
Hazerde dost gezer, e.....y!..
düşman gezer!

Dalga bir dağdır
kayık bir geyik!
Dalga bir kuyu
kayık bir kova!
Çıkıyor kayık
iniyor kayık,
devrilen
bir atın
sırtından inip,

şahlanan
bir ata
biniyor kayık!

Ve türkmen kayıkçı
dümenin yanında bağdaş kurup oturmuş.
Başında kocaman kara bir papak;
bu papak değil:
tüylü bir koyunu karnından yarıp
geçirmiş başına!
Koyunun tüyleri düşmüş kaşına!

çıkıyor kayık
iniyor kayık

Ve kayıkçı
"Türkmenistanlı bir buda heykeli„ gibi
dümenin yanına bağdaş kurup oturmuş,
fakat, sanma ki hazerin karşısında elpençe divan durmuş!
O bir Buda heykelinin
taştan sükunu gibi kendinden emin
dümenin yanına bağdaş kurup oturmuş.
Bakmıyor
kayığa
sarılan
sulara;
Bakmıyor
çatlayıp
yarılan
sulara!
Çıkıyor kayık
iniyor kayık

devrilen
bir atın
sırtından inip
şahlanan
bir ata
biniyor kayık!

—Yaman esiyor be kara yel yaman!
Sakın özünü Hazerin hilesinden aman!
Aman oyun oynamasın sana rüzgâr!
—Aldırma anam ne çıkar?
ne çıkar
kudurtsun
kara yel
suları,
Hazerde doğanın
Hazerdir mezarı!

Çıkıyor kayık
iniyor kayık
çıkıyor ka...
iniyor ka...
Çık...
in...
çık...

1928

YANGIN

Gece siyah, yol siyah,
ev beyaz, bembeyaz,
fener sarı!.
Siyah, beyaz, sarı!

Yolda gezen gecenin
kör gözlerinde kara gözlükleri var..
Geniş kanatları kar
martılar
oturmuşlar evin damına.
Beyaz ev benziyor bir şimal akşamına!..
Fenerin dört camına
dört hastanın dayanmış alınları!..
Fener sarı.
Ev beyaz.
Gece siyah.
A....h!

"Siyah gece,
beyaz kar:..
Rüzgâr..
Rüzgâr!„
Camlar kırıldı!
Hastaların sap sarı
alınları
kıpkızıldı!.
Kıpkızıldı kan içinde!
Bir an içinde:
Gece kızıl, yer kızıl
ev kızıl, fener kızıl
kızıl kızıl, kızıl!..

YANAR DAĞ

Kesildi yanar dağın şah damarı!
Kara toprak altındaki ağlamaları:-
fışkırıyor, haykıran
kan
rüzgârı şeklinde!

İsyanı dinleyiniz yanar dağın ağzından!

Boğazından:-
güneşleri
kırmızı balonlar gibi fırlatıyor dumanlara!.
Bir alev su halini vermiş ummanlara:
yanar dağın
yanan gönül
kızıllığı!..

Varsın otursun, istiyenler dört duvardan evinde!.
Kartal kayalardan seyredelim biz
kanayan gönüllerin
göke vuran rengini!
Etimizi saran yünü parçalayarak
çırılçıplak
yıkanalım çelik çubuklar gibi yanardağın alevinde!
Yıkanalım!.
Yanalım!

SAN'AT TELAKKİSİ

Bazan ben de gönül ahlarımı
çekerim birer birer
kan kırmızı yakut bir tespih gibi,
ve bu kızıl pırıltılı tespihin ipi
sırma saç tellerindendir....
Fakat
benim
şirime ilham veren perimin
omuzlarında açılan kanat:
asma köprülerimin
demir putrellerindendir!.

Dinlenir,
dinlenmez değil
bülbülün güle karşı feryatları..
Fakat asıl
benim anladığım dil:-
Bakır, demir, tahta, kemik ve kirişlerle çalınan
Bethovenin sonatları..

Sen istediğin kadar

tozu dumana katar
sürebilirsin atını!.
Ben değişmem
en halüsütdem
arap atına;
saatte 110 kilometrelik sür'atını
demir raylarda koşan
demir beygirimin!.

İri şaşkın bir sinek gibi takılır bazan gözüm
odamın köşesindeki usta örümcek ağlarına..
Lakin asıl hayranım ben:—
halikleri mavi gömlekli mimarlarım olan
77 katlı beton-arme dağlarına!

Erkek güzeli
"Biblos ilâhı genç Adonis„
köprü başında karşıma çıksa,
belki bakmadan geçerim de;
Filozofumun yuvarlak gözlüklü gözüne,
ve ateşçimin
dört köşe terli bir güneş gibi yanan yüzüne
bakmadan geçemem!..

Ben
elektirikli tezgâhlarımda doldurulan
üçüncü nevi hazır cıgara içerim de,
isterse Samsunun olsun
tütünü kâğıda elimle sarıp içemem!.
Değişmedim
değişemem
Havvanın çırıl çıplaklığına
meşin kasketli meşin ceketli karımı!.
Belki benim "tab'ı şairanem„ yok?!
Neyleyim!.
Toprak anamın çocuklarından çok
seviyorum:—
kendi çocuklarımı!

KORSAN TÜRKÜSÜ

İşte..
geniş ağızlı palalar gibi pırıldıyor güneşte,
kulakları altın küpeli korsanların türküsü:

Donna Madonnanın yuvarlak
kalçaları gibi oynak
fıçılardan
içtik İspanyol şarabını!
Karıştı Madrit oruspularının kanı
kanımıza!

Beşyüz baş zenciyi zencire vurduk,
üç direkli kadırgayı doldurduk,
aldık yükü
geliyoruz!
Taze balık gibi çıktık denizden;
korkma bizden
tombul, esmer kollarını aç Madonna!
Afrikada gözü kanlı korsanız amma
Lizbonda namuslu bezirgânız!

Kaçıyor kara çıplak derilerin sürüsü!
Kaçırma vur bir yandan
durma doldur öbür yandan:
Donna Madonnanın yuvarlak
kalçaları gibi oynak
fıçılardan
erimiş altın gibi akan
İspanyol şarabını!
Karışsın Madrit oruspularının kanı
kanımıza!

RODOS HEYKELİ

Ayağına 45 numro Amerikan kundurası geçirmiş
bir RODOS HEYKELİ gibiyim!

Sigorta şirketleri
    Sigortalıyor beni 101 seneye.
Herkes
    gözlerinin bebeğine sığmıyan vücudumu
    yekpare mermer sanıyor.

Halbuki ben
    dev gövdemin
        kof bir alçı kalıp olduğunu biliyorum.
Biliyorum,
    hesabettim:
        Sayısı 10 lar evini doldurmıyan senelerden sonra
                geniş göğsüm
                    çatlıyacak!

Kafamda bunun yalnız bir ağrısı var,
            o da şu:
Buradan
    oraya
        gitmek için
asma köprü kuranlara,

daha ben
cüsseme yaraşan putrelleri götürmedim!
Zaman az!
Geniş göğsüm
çatlıyacak!
45 numro Amerikan kunduralarımla
dekametroluk adımlar atsam da kâfi değil.
Koşmak lâzım,
Olimpiyat yarışlarında gibi koşmak,
KOOOOOOŞ-MAK!!

1923

„JOKOND" isimli manzum romanın birinci kısmından bir iki kroki

JOKONDUN HATIRA DEFTERİNDEN PARÇALAR

Paris. 15 Mart 1924.
Luvur müzesi.

Luvur müzesinde artık canım sıkılıyor.
Can sıkıntısından çok çabuk bıkılıyor.
Bıktım artık canımın sıkıntısından.
İçimdeki bu ruh yıkıntısından
aldı fikrim şu hisseyi:
Müzeyi
gezmek iyi,
müzelik olmak fena!

Ben bu maziyi hapseden saraya
öyle ağır bir hükümle kondum ki,
çatlarken sıkıntıdan yüzümde yağlı boya
mecburum durup dinlenmeden sırıtmaya.
Çünki
ben o Floransalı Jokondum ki
Floransadan daha meşhurdur tebessümüm.

Luvur müzesinde artık canım sıkılıyor,

ve mademki maziyle konuşmaktan çabuk bıkılıyor,
ben
karar verdim buğünden itibaren
bir hatıra defteri tutmağa
Belki dahli olur bugünü yazmanın
dünü unutmağa.

Lâkin acayip bir yerdir Luvur.
Burda belki bulunur:
İskenderi Kebirin
kronometreli Lonjin saatı,
Fakat
bulunmaz yüzparalık bir kurşun kalem,
ve bir tabaka temiz defter kâadı.

Lânet olsun Luvruna, Parisine!
Yazarım ben de hatıratı
muşambamın tersine.

Ve işte:
Kırmızı burnunu eteklerime sokan,
Saçları şarap kokan
miyop bir Amerikalının
aşırınca cebinden mürekkepli kalemini
başladım hatıratıma.

Yazıyorum sırtıma:
tebessümü meşhur olmanın elemini!

18 Mart. Gece

Luvur uyudu.
Zulmette Venüsün kolsuz vücudu
benziyor bir harbiumumî neferine.
Parlıyor bir Şövalyenin altın miğferi:
vurdukça gece bekçilerinin feneri
karanlık bir resmin üzerine.

Burda
Luvurda
benziyor günlerim birbirine
tahta bir mik'abın dört tarafı gibi.
Başım keskin kokularla dolu
bir ecza dolabının rafı gibi.
20 Mart

Hayranım Felemenk ressamlarına:
Süt ve sucuk tacirlerinin tombul madamlarına
kolay mı üryan bir ilâhe edası vermek?
Lâkin
isterse ipekli don giyinsin
inek + ipekli don = inek!

Dün gece
bir pencere
açık kalmış.
Felemenkli üryan ilâheler soğuk almış.
Bugün
bütün gün
ziyaretçilere
çevirip dağ gibi pembe çıplak gerilerini
aksırıp öksürdüler.
Tutulmuşum ben de nezleye.
Nezleli bir tebessümle gülünç olmayım diye,
ziyaretcilerden gizliye gizliye
burnumu çekip durdum.
1 Nisan

Bu gün bir Çinli gördüm.
Başı perçemli Çinlilere benzer yeri yok!
Ne de çok
baktı bana!
Bilirim ki ben
Fil dişini ipek gibi işliyen
Çinlilerin tevecchü

atılamaz yabana.

....

....

....

20 Nisan

Çin hadisatıyla meşgul gazeteler.
Anlıyorum ki artık,
Kaf dağından gelen ejder
altın semasında Çinimâçin yurdunun
gerdi kanat.
Fakat
Bu işte yalnız Britanya lordunun
tüyleri yolunmuş bir kuş
gibi matruş
gırtlağı değil,
kesilecek
Konfoçyosun
uzun
seyrek
sakalı da

22 Nisan

Dün gece bir amerikan zurnasıyla,
12 beygirlik bir Fordun kornasıyla
bir rüyadan uyandım.
Ve bir lâhza gördüğüm
bir lâhzada öldü.

Gördüğüm durgun mavi bir göldü!
bu gölde canımın çekik gözlü canı
yaldızlı bir balığın sarılmıştı boynuna.
Ben gidiyorum ona
sandalım çinişi bir çay fincanı,

açtığım yelken
kamış bir japon
şemsiyesinin
nakışlı ipeğinden.

2 Mayıs

Bugün Çinlim gelmedi

5 Mayıs

Bu gün de yok

8 Mayıs

Benziyor günlerim
bir İstasyonun
bekleme salonuna.
Gözlerim dikili demir yoluna.

10 Mayıs

Yunan heykeltraşları!
Selçuk elinin çini nakkaşları!
Cemşide ateşle halı dokuyanlar!
Çölde hecinlere kaside okuyanlar!
Vücudunun raksı rüzgâr gibi esen!
Bir kırat mücevheri 36 köşeli kesen!

Ve sen
beş parmağında beş hüner taşıyan
Mikel Anj usta!

Haykırın ilân edin düşmana dosta:
Pariste fazla bağırmış diye
ÇİN
SEFİRİNİN
camını kırmış diye,
sevgilisi Jokondun
Fransa hududunun
atılmış haricine!

Çinden gelen sevgilim gitti Çine!

Ve ben artık
bilemem kimlere derler Leylâ ile Mecnun?
O pantalonlu Leylâ
Ben eteklikli Mecnun değilsem!

Ağlaya bilsem a...h
ağlaya bilsem!
13 Mayıs

Bugün tam benim önümde
kanlı ağzının
boyasını tazeleyen
bir ev kızının
elindeki aynaya ilişince gözüm,
parçalandı kafamda şöhretimin teneke tacı.
İçimde kıvranırken ağlamak ihtiyacı
dudaklarım kırıtıyor,
pişmiş bir domoz kellesi gibi suratım sırıtıyor.

Dilerim ki
kübist bir ressama fırça olsun kemikleri
Lenar dö Davinçinin,
boyalı elleriyle sarılıp boğazıma,
altın kaplama bir diş gibi ağzıma,
bu mel'un tebessümü taktığı için!

1929

Yakında bu romanın tamamı çıkacak

BERKLEY

Behey
Berkley !
Behey on sekizinci asrın filozof peskoposu.
Felsefenden tüten Günlük kokosu
başımızı döndürmek içindir.
Hayat kavgasında bizi
dizüstü süründürmek içindir.

Behey
Berkley,
Behey allahın
Cebrail şeklindeki Ezraili,
Behey on sekizinci asrın en filozof katili !
Hâlâ geziyor İskoçya köylerinde
adımlarının sesi.
Hâlâ uluyor adımlarının sesine
tüyleri kanlı bir köpek.
Hâlâ
her gece titreyerek
görüyor gölgeni İskoçya köylüleri
evlerinin
camlarında!
Hâlâ
kanlı beş parmağının izi var
o beyaz buzlu camlar gibi şimal akşamlarında !

Behey
Berkley!
Behey meyhane kızlarının kara cübbeli kavalyesi,
kıralın şövalyesi,
sermayenin altın sesi,
ve allahın peskoposu!
Felsefenden tüten günlük kokusu
başımızı döndürmek içindir.
Hayat kavgasında bizi
dizüstü süründürmek içindir!

Her kelimen
kelepçelerken
bileklerimizi,
kıvrılan
bir yılan
gibi satırların
sokmak istiyor yüreklerimizi.
Beli hançerli bir İsaya benziyor resmin.
Sivriliyor kitaplarından ismin
sivri yosunlu ucundan
kızıl kan
damlıyan
yeşil bir diş gibi..
Her kitabın
diz çökmüş önünde rabbın
kara kuşaklı bir keşiş gibi..
Sen bu kıyafetle mi bizi kandıracaktın,
inandıracaktın?
Biz İsanın vüslatını bekleyen
bir rahibe değiliz ki!

Behey
Berkley!
Behey tilkilerin şahı tilki!

Çalarken satırların zafer düdüğü ,
küçük bir taş parçasının en küçüğü
imparatorların imparatoru gibi çıkınca karşısına,
hemen anlaşmak için
bir kapu açıyorsun ,
binip allahının sırtına
soldan geri kaçıyorsun !
Kaçma dur!
Her yol Romaya gider ,
— bu belki doğrudur —
fakat
fikri evvel gören her felsefenin
safsata iklimidir yelken açtığı yer !
Bu bir hakikat
— hem de mutlak cinsinden — !
İşte sen
işte senin felsefen :
Sen o sarı kırmızı rengini gördüğün
cilâlı derisine parmaklarını sürdüğün,
parlak
yuvarlak
elmaya :
"Fikirlerin bir
terkibidir,,,
diyorsun!
Dışımızda bize bağlanmadan
var olan
varlığı
inkâr ediyorsun !
Şu mavi deniz
şu mavi denizde yüzen beyaz yelkenli gemi ,
kendi kendinden aldığın fikirlerdir , öyle mi ?
Mademki kendi fikrindir yüzen gemi ,
mademki kendi fikrindir ümman,
ne zaman var
ne mekân !

Ne senin haricinde bir vücut
                    ne senden evvel kimse mevcut ,
                              ne senden sonra kâinat baki
bir sen
        bir de allah hakikî !

Lâkin ey kara meyhanelerin sarhoş papazı!
Senin dışında değil miydi
kıllı kollarında kıvranan meyhanecinin kızı ?
Yoksa kendi altında sen
                    kendinle mi yattın ?
Diyelim ki senden evvel baban yok
                                        İsa gibi .
Yine fakat bacakları arasından çıktığın
                                  Meryem gibi bir anan da mı yok ?
Diyelim ki yap yalnızsın
                        Turu Sinada Musa gibi,
ne yazık! Tevratını okuyan da mı yok!
Çok yalan söylemişin çok !

Sen emin ol ki Berkley
        — olmasan da zarar yok —
                bu şi're benzer yazıda hissene düşen şey:
                                biraz alay
                                        biraz şaka
                                                ve bir kaç tokat
                                                    — eldivensiz cinsinden —
Neyleyim?
        Neş'e kavganın musikisidir.
Kavgada kuvvetini kaybetmiş gibidir biraz
                              neş'enin çelik ahengini duymayan adam
neş'e . , . iyi şeydir vesselam,
                                            — baş döndürmezse eğer—

Ve işte bizimkiler
                    güldüler mi,
                                  ağız dolusu gülüyorlar.

Kabahat onların kuvvetinde.
yoksa ne sende
ne de bende!

Dinle Berkley!
— dinlemesen de olur —
Biz dinleyelim :
Beynimiz bal yoğuran
bir kovan.
Ona balı dolduran
arıdır hayat
Aldığımız hislerin
sonsuz derin
pınarıdır kâinat !
Kâinat geniş
kâinat derin
kâinat uçsuz bucaksız!
Biz onun parçaları,
biz ondan doğan bir sürü bacaksız!
Biz o bacaksızların
— anasını inkâr etmeyen cinsi —
Çünkü biz
Emredenlere Emir verenlerden değiliz!
Bağlıyız toprağa
kalın halatlar gibi kollarımızla !
Çelik dişleri şimşekli çarklılar
koparırken kara toprağın esrarını,
biz
seyretmedeyiz
cihan içinden cihanların
doğuşunu;
kehkeşanların
gümüş aydınlığında !
Görmüşüz,
görmedeyiz

yılların yollarında toprak oluşunu
kızıl kadife dudaklı kızların!
Çiziyor hareketi gözlerimize
sonsuz maviliklerde
kuyruklu yıldızların
sırma saçlarından kalan izler!

Her habbe koynunda bir kubbeyi gizler!..

Şu denizler ,
şu denizlerin üstünde denizler gibi esen ,
rüzgârların uğultusu.
Şu ipi kopmuş
inci bir gerdanlık gibi damlıyan su ,
şu bir damla su,
uzaklaştıkça , yaklaşılan
hakikatı gizler..

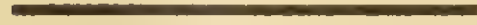
Her yeni ummanla beraber
bir yeni imkân !
Kâinat geniş
kâinat derin
kâinat uçsuz bucaksız !

Behey !
Berkley !
Behey bir karış boyuna bakmadan
karpatları inkâr eden cüce
Ahrete gittiysen eğer
oradan bir taç gönder ,
süslemek için allahının kafasını !
Fakat buradan
topla hemen tarağını tasını ,
Haraç mezat!
Haraç mezat!

götür pazara bir pula sat :
Topraktaki saltanatın
göke çıkan tahtını !

Yok üstünde tabiatın
tabiattan gayrı kuvvet !..
Tabiat geniş
tabiat derin
tabiat uçsuz bucaksız !.

1926

HER KİTABIMIN SON SÖZÜ

Sen sanma ki san'atın
damağında tadı var
acı bir hıyar
lezzeti gibi..
Mıs'ralarımda yok benim
göz yaşlarımın tadı,
Şiirlerim içilmez
inğiliz tuzu gibi

19........